

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Monitoring i ewaluacja usług społecznych Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24PSOS.28P.14300.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Koordynator zajęć	Ryszard Necel		
Prowadzący zajęcia	Ryszard Necel		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie się z rodzajami i technikami ewaluacji i monitoringu stosowanych w interwencjach publicznych w obszarze polityki społecznej
C2	Rozwinięcie umiejętności wykorzystania wiedzy o metodach i technikach badań socjologicznych w ewaluacji i monitoringu
C3	Rozwinięcie umiejętności planowania, realizacji i wykorzystywania badań ewaluacyjnych i monitoringu
C4	Rozwinięcie umiejętności wykorzystania wskaźników pochodzących ze statystyki publicznej w monitoringu usług społecznych
C5	Przekazanie wiedzy o dobrych praktykach w zakresie ewaluacji i monitoringu
C6	Przekazanie wiedzy o rodzajach wskaźników społecznych i zastosowaniu w praktyce wskaźników społecznych w monitoringu usług społecznych
C7	Wyrobienie umiejętności krytycznej analizy dostępnych źródeł informacji

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Dysponuje wiedzą w zakresie przygotowania, oceny i wdrażania przedsięwzięć z zakresu ewaluacji i monitoringu oraz potrafi wskazać różnice pomiędzy ewaluacją i monitoringiem.	PSO_K2_W03	Kolokwium pisemne
W2	Posiada wiedzę na temat rodzajów wskaźników społecznych.	PSO_K2_W01, PSO_K2_W03	Kolokwium pisemne
W3	Posiada wiedzę na temat funkcji wskaźników społecznych w kontekście polityki społecznej i usług społecznych.	PSO_K2_W01, PSO_K2_W03, PSO_K2_W07	Kolokwium pisemne
W4	Posiada znajomość podstawowych technik ewaluacji i monitoringu interwencji publicznych.	PSO_K2_W03, PSO_K2_W07	Kolokwium pisemne
W5	Wykazuje się znajomością przykładów zastosowań technik ewaluacyjnych w projektach społecznych.	PSO_K2_W03, PSO_K2_W07	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi wykorzystać znane metody i techniki badawczych w specyfice badań ewaluacyjnych.	PSO_K2_U01	Kolokwium pisemne
U2	Posiada umiejętność zoperacjonalizowania problemów społecznych i trafnego doboru wskaźników, które pozwolą na pomiar i monitoring tych problemów w kontekście planowania usług społecznych.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U02	Kolokwium pisemne
U3	Potrafi wyszukiwać informacje, które mogą być źródłem danych w projektach ewaluacyjnych.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U02, PSO_K2_U04	Kolokwium pisemne
U4	Potrafi zestawiać wskaźniki pozyskane w trakcie monitoringu, interpretować takie dane oraz tworzyć syntetyczne podsumowania z monitoringu.	PSO_K2_U01	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U5	Potrafi dokonać krytycznej oceny różnych projektów i interwencji publicznych w aspekcie ich wykonalności, efektywności ekonomicznej i ryzyka.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U02	Kolokwium pisemne
U6	Potrafi wyszukać i dokonać trafnego wyboru potrzebnych wskaźników ze statystyki publicznej, w kontekście oceny, realizacji, bądź planowania wdrożenia usług społecznych.	PSO_K2_U02	Kolokwium pisemne
U7	Potrafi agregować i dezagregować w wymiarze terytorialnym dane pochodzące z monitoringu, z wykorzystaniem dostępnych narzędzi (np. arkusza kalkulacyjnego).	PSO_K2_U02, PSO_K2_U04	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	Potrafi właściwie określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.	PSO_K2_K05	Kolokwium pisemne
K2	Potrafi zestawić zebrane dane w trakcie monitoringu i dokonać ich interpretacji pod kątem tempa i kierunku realizacji projektu/zadania/usług społecznych.	PSO_K2_K05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zasady i techniki ewaluacji i monitoringu: różnice i podobieństwa, rodzaje i funkcje.	W1, W2, W3, W4, W5	Konwersatorium
2.	Przykłady ewaluacji i monitoringu interwencji publicznych w zakresie polityki społecznej: dobre praktyki.	W1, W5, U3, U5	Konwersatorium
3.	Planowanie procesu ewaluacji i monitoringu: przebieg badań	U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K2	Konwersatorium
4.	Pomiar w badaniach ewaluacyjnych: Rodzaje wskaźników i ich zastosowanie w projektach ewaluacyjnych	W1, W2, W3, W4, U3	Konwersatorium
5.	Zastosowanie metod jakościowych i ilościowych w badaniach ewaluacyjnych	W1, U1	Konwersatorium
6.	Zastosowanie wskaźników społecznych jako narzędzi pomiaru skuteczności polityki społecznej wobec wybranych kategorii społecznych	W5, U3, U5, K1, K2	Konwersatorium
7.	Opracowanie raportu z ewaluacji i monitoringu: zasady prezentacji wyników, zasady formułowania wniosków i rekomendacji.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2	Konwersatorium
8.	Ocena wpływu i prognozowanie efektów w badaniach ewaluacyjnych – metaewaluacja	U1, U4, U5, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład problemowy, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Kolokwium pisemne: Sprawdzenie znajomości treści zajęć – sprawdzian pisemny, obejmujący 4 pytania otwarte, po 5 punktów (ocena kompletności odpowiedzi, w przypadku pytań problemowych – trafności wykorzystanych argumentów). Łącznie 20 punktów. bardzo dobry (bdb; 5,0): 18 do 20 punktów dobry plus (+db; 4,5): 16 do 17 punktów dobry (db; 4,0): 14 do 15 punktów dostateczny plus (+dst; 3,5): 12 do 13 punktów dostateczny (dst; 3,0): 10 do 11 punktów niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 10 punktów Raport: grupowe opracowanie raportu (grupy max. 3 osoby) i przedstawienie (w czasie zajęć) studium przypadku obejmującego ewaluację wybranej interwencji publicznej w obszarze polityki społecznej. Projekt ma być propozycją badania ewaluacyjnego lub monitoringu wybranej usługi.

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Kurowska, Wskaźniki społeczne w polityce społecznej. Historia, teoria i zastosowanie w praktyce, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2000.
2. B. Szatur-Jaworska (red.), Ewaluacja w służbach społecznych: praca zbiorowa. Warszawa, 2010.

Dodatkowa

1. O. Nadszakęła, Ewaluacja projektów. Warszawa 2010.
2. A. Haber, R. Trzeciński (red.), Ocena wpływu i prognozowanie efektów w badaniach ewaluacyjnych. Warszawa, 2011.
3. K. Olejniczak, Mechanizmy wykorzystania ewaluacji. Warszawa 2008.
4. J. Górniak, Ocena projektów i programów: wybrane techniki badawcze i ich zastosowanie, W: Bożena Pietras-Goc (red.) Ewaluacja jako standard zarządzania w sektorze publicznym. Kraków 2008, ss. 71-99.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie projektu	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszukiwania wiedzy istotnej dla świadczenia pracy socjalnej i krytycznego jej oceniania
PSO_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać wiedzę do opisu, interpretacji i wyjaśniania procesów społecznych istotnych dla pracy socjalnej przy pomocy pojęć i teorii stosowanych w naukach społecznych
PSO_K2_U02	Absolwent/ka potrafi przewidywać i modelować zjawiska oraz procesy społeczne w tym przygotować projekt socjalny, program społeczny, strategię rozwiązywania problemów społecznych
PSO_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania trudności w świadczeniu pracy socjalnej
PSO_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie istotę i osobliwość nauk społecznych, charakter pracy socjalnej jako działalności naukowej i praktycznej w odniesieniu do stosowanych metod/technik, a także jej powiązania z innymi dyscyplinami wiedzy
PSO_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób konieczność ewaluacji i zasady superwizji pracy socjalnej oraz działań pomocowych
PSO_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane metody, narzędzia i techniki opisu i pozyskiwania danych przydatne do diagnozowania problemów społecznych, stanu zasobów i efektów działań pomocowych, a także opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym oraz zarządzania nimi